РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на финансите

X

Изх. №
София

ПРОЕКТ!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д
ОТ
ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА – МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

ОТНОСНО: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА) представям на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г.

В съответствие с чл. 79, ал. 1 и 2 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), Ви представям изготвения от Министерството на финансите, при взаимодействие с първостепенните разпоредители с бюджет, законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г., който е придружен от Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. (АСБП 2026-2028), представляваща мотивите към законопроекта съгласно чл. 79, ал. 4 от Закона за публичните финанси.

Първоначално разработените проекти на бюджетни закони за 2026 г., които бяха одобрени от Министерския съвет и внесени за разглеждане в Народното събрание през м. ноември тази година, бяха оттеглени с Решение № 839 от 2 декември 2025 г. на Министерския съвет.

Целите на фискалната политика и параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г. са съобразени с приоритетите за запазване на фискалната устойчивост в средносрочен план и с необходимостта от реализиране на приходни мерки и осигуряване на разходни политики, като в резултат на отразените промени се наблюдава фискална консолидация.

Параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г. са съобразени с фискалните правила, ограниченията, допустимите отклонения и активираните клаузи за дерогации, предвидени в реформираната и ревизирана европейска рамка за икономическо управление и други актове на ЕС, които предстои да бъдат транспонирани и в националното бюджетно законодателство. Те са в съответствие и с приоритетите и целите, заложени в Програмата за управление на Република България за периода 2025-2029 г. - за постигане на балансирана фискална политика, завършване на процеса на присъединяване на България към еврозоната и въвеждане на еврото като официална валута в България.

Във връзка с въвеждането на еврото от 1 януари 2026 г. информацията и документите по бюджетната процедура за 2026 г. се изготвят в евро при официален валутен курс съгласно чл. 5 от Закона за въвеждане на еврото в Република България.

Разчетите в АСБП за периода 2026-2028 г. отразяват тенденциите в есенната макроикономическа прогноза за развитието на националната икономика, основните допускания и оценките за ефекта от приходните и разходните дискреционни мерки. Параметрите на разходите за прогнозния период са съобразени с възможностите на бюджета за финансиране на политиките, както и с перспективите за развитие на публичните сфери, фискалните цели и приоритети на правителството.

Размерът на бюджетното салдо по консолидираната фискална програма (КФП), изразен като дял от БВП, през прогнозния период 2026-2028 г. е дефицит от 3,0% от БВП през 2026 г., 2,8% от БВП през 2027 г. и 2,4% от БВП през 2028 г. Запазването на нивото на дефицита в рамките на ограниченията гарантира осигуряването на редица разходни политики, обезпечени със съответните приходни мерки.

При това ниво на дефицита размерът на приходите, помощите и даренията по КФП е съответно - 50 402,3 млн. евро през 2026 г., 51 546,9 млн. евро през 2027 г. и 54 745,6 млн. евро през 2028 г., като ръстът през 2026 г. спрямо очакваното ниво от 44 499,2 млн. евро през 2025 г. се дължи основно на заложените нови приходни мерки и очаквания ефект от такива, приети през 2025 г., които не се проявиха в пълен обем поради по-късното приемане на Бюджет 2025.

Размерът на общите разходи по КФП по годините от периода е съответно 54 051,9 млн. евро през 2026 г., 55 091,2 млн. евро през 2027 г. и 58 007,1 млн. евро през 2028 г.

По националното правило по чл. 28, ал. 1 от Закона за публичните финанси разходите за 2026 г. са в размер на 40,1% от БВП, за 2027 г. 39,9% от БВП и за 2028 г. 40,0% от БВП. Следва да се отбележи, че при прилагане на активираната клауза за дерогация по отношение на увеличените разходи за отбрана е налице ефект, който води до спадане на тези разходи под 40 на сто. С въвеждането на ревизираната рамка за икономическо управление на ЕС водещо става новото правило за ограничението на ръста на нетните разходи.

По прогноза на Министерството на финансите бюджетното салдо на сектор „Държавно управление“ за 2025 г. и 2026 г. е отрицателно в размер на 3,0% от БВП. През 2027 г. и 2028 г. се очаква разходите за отбрана на начислена основа да достигнат максимални стойности съответно 4 530,8 млн. евро (3,6% от БВП) и 3 324,6 млн. евро (2,5% от БВП). Този ръст на инвестициите в отбрана ще се отрази и на салдото на сектор „Държавно управление“, като по предварителни оценки на МФ се очаква да достигне до -4,1% от БВП за 2027 г. и до -2,9% от БВП за 2028 г. С оглед на действието на националната клауза за дерогация съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263, това влияние е временно и не води до трайно влошаване на бюджетната позиция и до нарушаване на фискалната устойчивост в дългосрочен план. При отчитане на допустимата гъвкавост на разходите за отбрана по националната клауза за дерогация, дефицитът на сектор „Държавно управление“ достига 2,7% от БВП за 2026 г., 2,6% от БВП за 2027 г. и 1,8% от БВП за 2028 г.

В подкрепа на инвестициите за отбрана беше разработен специален инструмент „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ („инструментът SAFE“), създаден с Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г., по линия на който на държавите членки се предоставя финансова помощ, позволяваща им да направят спешни и мащабни публични инвестиции в подкрепа на европейската отбранителна промишленост в отговор на настоящата кризисна обстановка. В тази връзка България е заявила намерение да се възползва от този инструмент за финансиране в размер до 3,2 млрд. евро, който е включен в лимита за дълга за 2026 г., и ще се усвоява поетапно съгласно одобрен от Народното събрание национален план с включени проекти, одобрени от Европейската комисия и финансирани по инструмента SAFE.

Въз основа на допусканията през периода 2026-2028 г. се предвижда държавният дълг да достигне съответно до 37,6 млрд. евро (31,3% от БВП) през 2026 г., 43,5 млрд. евро (34,2% от БВП) през 2027 г. и 49,0 млрд. евро (36,6% от БВП) през 2028 г.

Минималният размер на фискалния резерв към 31.12.2026 г. е заложен в размер на 2,4 млрд. евро.

Есенната макроикономическа прогноза за периода, изготвена от Министерството на финансите (МФ), предвижда растежът на икономиката да достигне до 2,7% през 2026 г. В периода 2027-2028 г. растежът на БВП се очаква да бъде в рамките на 2,5-2,4%. Средногодишната инфлация за 2026 г. се очаква да бъде близка до тази през 2025 г. - 3,5%, и ще се забави до 2,9% през 2027 г. и до 2,5% през 2028 г. Прогнозата е потвърдена и от Фискалния съвет. Същата е близка до очакванията на международни институции като ЕК, ОИСР и други.

През периода 2026-2028 г. данъчната политика ще е ориентирана към постигане на макроикономическа и бюджетна стабилност в средносрочен и дългосрочен план и осигуряване на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните политики на правителството. Основните цели на данъчната политика за периода отново са насочени към поддържане на икономическия растеж, подобряване на бизнес средата, борбата с данъчните злоупотреби и повишаване на фискалната устойчивост.

При прогнозиране на постъпленията от данъци са взети предвид следните предложения за изменения в данъчното законодателство, както и продължаващото действие на някои мерки:

- Разширяване на обхвата на стоките с висок фискален риск;
- Разширяване на системата за електронно проследяване на движението на транспортните средства, превозващи стоки с висок фискален риск;
- Въвеждане на данъчно облекчение в Закона за корпоративното подоходно облагане за извършване на научноизследователска и развойна дейност (НИРД), при което на данъчно задължените лица, извършващи НИРД, ще бъдат признати за данъчни цели допълнително 25 на сто от разходите им за НИРД, в годината на отчитането им, когато са изпълнени определени условия. В случай че в резултат на развойна дейност бъде формиран дълготраен нематериален актив, се предлага данъчно задълженото лице да има право да увеличи с 25 на сто данъчната амортизируема стойност на този актив;
- Продължаващо действие на въведения от 01.05.2025 г. нов акцизен календар за акцизните ставки на тютюна и тютюневите изделия с цел балансирано поетапно увеличаване на акцизните ставки върху тютюна и тютюневите изделия;
- Продължаване на политиката за ползване на данъчни облекчения по чл. 22в и 22г от ЗДДФЛ (за деца и за деца с увреждания) в увеличен размер и през 2026 г.;
- Предоставяне на възможност за по-благоприятен режим за амортизиране за данъчни цели на електрически автомобили.

От 1 януари 2026 г. е предвидено увеличение на променливата част на таксата по чл. 30, ал. 3 и 4 от Закона за хазарта за лицензиите за организиране на хазартни игри от 20 на сто на 22 на сто.

Осигурителната политика за периода 2026-2028 г. предвижда:

- От 1 януари 2027 г. се увеличава осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване (ДОО) с 1 пр.п. и от 1 януари 2028 г. - с 2 пр.п.;
- Минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица се увеличава от 1 януари 2026 г. на 620,20 евро;
- Максималният осигурителен доход за всички осигурени лица се увеличава от 1 януари 2026 г. на 2 300 евро, за 2027 г. на 2 505 евро и за 2028 г. на 2 659 евро.

Разходни политики

Основните разходни политики, водещи до повишаване в разходната част на бюджета за периода 2026-2028 г., са както следва:

- Увеличение на размера на минималната работна заплата (МРЗ) от 1 януари 2026 г. на 620,20 евро;
- Увеличение на размера на обезщетението за отглеждане на дете до 2-годишна възраст на 460,17 евро за целия период до 2028 г. включително;
- Увеличение на размера на паричното обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) на 460,17 евро за целия период до 2028 г. включително;
- Повишава се размерът от 50 на сто на 75 на сто на паричното обезщетение при неизползване на отпуска за бременност и раждане по чл. 50а от КСО, за

неизползване на отпуска за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по чл. 54 от КСО и при неизползване на отпуска при осиновяване на дете до 5-годишна възраст по чл.53г от КСО;

- Пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември на предходната година, се осъвременяват от 1 юли на съответната година по чл. 100 от КСО или т.нар. „швейцарско правило“;
- Прилагане на обща политика по доходите чрез увеличение на разходите за персонал в бюджетната сфера за 2026 г. с 10% и отпадане на автоматичните механизми за определяне на размера на възнагражденията в определени сектори, обвързани със средната работна заплата;
- Запазване на политиката по доходите за педагогическите специалисти в системата на предучилищното и училищното образование;
- Стартиране на Програма за подкрепа на лекарите специализанти с осигурени средства в размер на 30,0 млн. евро за 2026 г.;
- Увеличени са средствата по бюджетите на общините в резултат на променените натурални показатели в сферата на делегираните от държавата дейности в областта на културата, социалните услуги, здравеопазване и др.

Политики и мерки за оптимизация на разходите:

- За периода 2026-2028 г. Министерският съвет и кметовете на общини след преглед и оценка извършват оптимизиране на общата численост на персонала на администрацията на изпълнителната власт по чл. 36-38 от Закона за администрацията с цел да се достигне намаление на общата численост с не по-малко от 5 500 щатни бройки, трайно незаети повече от шест месеца, разпределени пропорционално за периода;
- През 2026 г. размерите на индивидуалните основни месечни заплати на централните и териториални органи на изпълнителната власт, както и на посочени в чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията еднолични органи и техните заместници се определят в размер на последната индивидуална основна месечна заплата, определена към 31 декември 2025 г., освен ако в закон е предвидено друго. Промените на индивидуалните заплати на тези органи след 31 декември 2026 г. се определят в рамките на разходите за персонал и съобразно процентното увеличение на заплатите на служителите в публичния сектор.

Инвестиционна политика

Средствата за капиталови разходи през 2026 г. възлизат на 7,020 млрд. евро, като в т.ч. са тези с национално финансиране от 3,165 млрд. евро и с европейско финансиране от 3,855 млрд. евро (в т.ч. НПВУ).

В съответствие с наличния бюджетен ресурс и извършената от ПРБ приоритизация са обособени основните стратегически инвестиционни проекти, които са включени в „Програма за приоритетни стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране за периода 2026-2028 г.“ – приложение към проекта на Закон за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2026 г., като срокът на програмата е съобразен с Националния средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 г. Средствата за капиталови разходи през

2026 г. за финансово обезпечаване на приоритетните стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране са в рамките на утвърдените капиталови разходи по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет за 2026 г.

Предвижда се продължаване на Инвестиционната програма за общински проекти, като общата максимална стойност на предвидените средства през 2026 г. по сключени споразумения за проекти по приложение № 3 към законопроекта за държавния бюджет за 2026 г., включително за проекти, които се възлагат и изпълняват от кметовете на райони в градовете с районно деление, е в размер до 920,3 млн. евро. Разплащането ще се извършва от Българската банка за развитие при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет. Това ще осигури възможност за изпълнение на стартиралите проекти, ще позволи да се постигнат заложените цели за подобряване на инфраструктурата в общините и икономическото им развитие, както и ще даде възможност за подобряване на питейно-битовото водоснабдяване на населението.

Към проекта на акт е приложена необходимата финансова обосновка за актове, които не оказват въздействие върху държавния бюджет съгласно чл. 35, ал. 1 т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА).

С предложения проект на решение на Министерския съвет не се въвежда европейско право, поради което не се налага по него да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.

Съгласно § 1а от допълнителните разпоредби на Закона за нормативните актове, глава втора и трета на същия закон не се прилагат по отношение законопроектите за бюджета, поради което по същия не са проведени обществени консултации и не е изготвена оценка на въздействието.

Законопроектът за държавния бюджет на Република България за 2026 г. и пакетът от документи към него са съгласувани по реда на чл. 32 от УПМСНА с всички първостепенни разпоредители с бюджет, както и с Националното сдружение на общините в Република България.

Законопроектът е съгласуван с Комисията за противодействие на корупцията относно наличието на корупционен риск в съответствие с изискванията на чл. 46, ал. 1, т. 7 от Закона за противодействие на корупцията.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

С оглед изложеното по-горе и на основание чл. 87, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 8, ал. 4, т. 1 и ал. 5 от УПМСНА, предлагам Министерският съвет да разгледа и приеме приложения проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект;
2. Проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г.;

3. Проект на становище на Министерския съвет по проекта на бюджет на съдебната власт за 2026 г.;
4. Проект на Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г., представляваща мотиви към законопроекта;
5. Протокол от консултациите с Националното сдружение на общините в Република България;
6. Финансова обосновка;
7. Проект на съобщение за средствата за масово осведомяване;
8. Справка за отразяване на получените становища по чл. 32 от УПМСНА;
9. Получени становища по проекта на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г.;
10. Получени от първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет програмни формати на бюджети, които съответстват на показателите и параметрите на законопроекта.

X

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА